

gælder i dag de almindelige regler om fri proces, og for *sagsøgte*s vedkommende bestemmelsen i § 449, stk. 2, hvorefter der om salær og godtgørelse for udlæg til den for sagsøgte beskikkede forsvarer gælder samme regler som i tilfælde, hvor der er meddelt fri proces.

I 2. pkt. bestemmes, at det offentlige endvidere udreder udgifterne ved bevisførelse i henhold til udkastets § 450, stk. 2. Bestemmelsen stemmer i princippet overens med bestemmelsen i § 284, stk. 2.

Ifølge 3. pkt. kan retten pålægge parterne helt eller delvis at erstatte de i 1. og 2. pkt. nævnte udgifter. Bestemmelsen stiller retten fuldstændigt frit; retten kan helt undlade at pålægge pligt til at erstatte udgifter, f. eks. under hensyn til parternes formueomstændigheder, retten kan pålægge en part at erstatte alle udgifter eller en del af udgifterne, eller den kan dele udgifterne eller en del af disse mellem begge parter.

Bestemmelsen giver retten adgang til efter omstændighederne at pålægge den *vindende* part at erstatte de nævnte udgifter og fraviger dermed de almindelige regler om sagsomkostninger. Parternes stilling som vinder eller taber træder ikke frem på samme måde i ægteskabssager som i andre sager; dette har givet sig udtryk i, at man i praksis som hovedregel ophæver sagsomkostningerne i ægteskabssager. Man har derfor ment, at der i særlige tilfælde kan være rimelig grund til at pålægge den part, der har fået medhold, at erstatte udgifterne, f. eks. hvor denne part har ønsket ægteskabet opløst og er bedre stillet end modparten.

Bestemmelsen giver endvidere retten adgang til at pålægge en part at erstatte de udgifter, som det offentlige har afholdt *for ham*. Bestemmelsen stemmer således ikke overens med de almindelige principper for fri proces, og den betyder en ændring af den gældende bestemmelse i § 449, stk. 2, om salær og godtgørelse for udlæg til den for sagsøgte beskikkede advokat. Rådet har imidlertid anset det for rimeligt at give retten en beføjelse til at pålægge en part at erstatte de udgifter, der vedrører ham. Beføjelsen tænkes navnlig anvendt, hvor der i henhold til udkastets § 449, stk. 2, er beskikket en advokat for sagsøgte eller appelindstævnte, selv om denne ikke op-

fylder de økonomiske betingelser for at opnå fri proces, jfr. § 330, stk. 1, nr. 1.

Bestemmelse om pålæg af erstatningspligt må træffes ved dommen, eller hvis sagen afsluttes uden dom, ved en særlig beslutning. Er bestemmelse om erstatningspligt truffet ved dommen, vil bestemmelsen kunne kræves særskilt med justitsministeriets tilladelse, jfr. § 441 smh. med § 417.

Rådet er bekendt med, at Den danske Dommerforening har henstillet, at retsafgifter i ægteskabssager afskaffes. Rådet kan tiltræde dette og har derfor ikke medtaget nogen bestemmelse om fritagelse for retsafgift, hvor advokat beskikkes i henhold til § 449, stk. 1.

Til nr. 8.

Bestemmelsen i § 451 a afløser bestemmelserne i § 450, 2. pkt., § 451, 2. pkt., og § 452, stk. 1, 2. pkt.

Bestemmelserne i § 451, 2. pkt., jfr. § 452, stk. 1, 2. pkt., går ud på, at *sagsøgte*s udeblivelse fra et retsmøde, hvortil han er indkaldt for at afgive partsforklaring, hans vægring ved at svare eller hans svars ubestemthed, kun kan tages i betragtning som bevisdato imod ham. Det fremgår af forarbejderne til retsplejeloven, at man herigennem har tilsigtet at fravige den almindelige bestemmelse i § 304, hvorefter virkningen af udeblivelse fra partsforklaring, vægring ved at svare eller ubestemte svar er, at retten kan fortolke udeblivelsen, tavsheden eller ubestemtheden på den for modparten gunstigste måde og navnlig lægge dennes fremstilling til grund for påkendelsen.

I Udkast til lov om den borgerlige Retspleje af 1877 bestemmes det således i § 404, stk. 2 (nu § 452, stk. 1, 2. pkt.), at udeblivelse, tavshed eller ubestemte erklæringer i de i § 97 (nu § 304) nævnte tilfælde „kunne tages i Betragtning som Bevismidler imod Paagjældende, men der kan iøvrigt ikke i og for sig tillægges dem den i ommeldte Paragraf angivne Retsvirkning“. I bemærkningerne herom hed det: „For Sagsøgte Vedkommende indskrænker Virkningen sig til, at Udeblivelsen eller Vægringen efter Omstændighederne kan komme i Betragtning som Bevismiddel imod den Paagjældende, medens der ikke kan tillægges dette Forhold